

DÖNGÜSEL ARAÇ TASARIMI KURALLARI VE ÖMRÜNÜ

TAMAMLAMIŞ ARAÇLARIN (ÖTA) YÖNETİMİNE İLİŞKİN TÜZÜK

TASLAĞI

OSBÜK'ün tarafımıza ilettiği, T.C. Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü'nün yazısından alınan metin, aşağıda yer almaktadır.

Malumları olduğu üzere, Avrupa Komisyonu tarafından 13 Temmuz 2023 tarihinde sunulan otomotiv sektöründe döngüsellliği arttırmak için araçların tasarımı, üretimi ve ömrünü tamamlamış araçların (ÖTA) yönetimini kapsayan Tüzük taslağı yayımlanmıştır.

(AB) 2018/858 ve 2019/1020 sayılı Tüzükleri tadil eden ve 2000/53/AT ile 2005/64/AT sayılı Direktifleri yürürlükten kaldıran tüzük taslağının yasama süreci kapsamında, ilgide kayıtlı yazımız ile AB Konseyi müzakere pozisyonunun 17 Haziran 2025 tarihinde kabul edildiği bildirilmiş olup, bu defa Avrupa Parlamentosu (AP) pozisyonu 9 Eylül 2025 tarihinde gerçekleştirilen oturumunda kabul edilmiştir.

Bu çerçevede öne çıkan hususlar aşağıda sunulmaktadır:

- Yeni araçlar, teknik olarak mümkün olduğu ölçüde, parçalarının ve bileşenlerinin yetkili tesisler tarafından kolayca sökülmesine imkân verecek şekilde tasarlanması ve böylece parçaların değiştirilmesi, yeniden kullanımı, geri dönüştürülmesi, yeniden üretilmesi veya yenilenmesinin kolaylaştırılması öngörülmektedir.
- Yeni araç tiplerinde kullanılan plastiğin, kuralların yürürlüğe girmesinden itibaren altı yıl içinde en az %20 oranında geri dönüştürülmüş plastik içerecek şekilde üretilmesi; yeterli miktarda geri dönüştürülmüş plastiğin aşırı fiyatlara çıkmadan temin edilebilmesi halinde, üreticilerin yürürlüğe girişten itibaren on yıl içinde en az %25 geri dönüştürülmüş plastik hedefini karşılaması planlanmaktadır.
- Gerekli fizibilite çalışmasının ardından, Komisyon'un geri dönüştürülmüş çelik, alüminyum ve alaşımları için de hedefler getirmesi düşünülmektedir.
- Mevzuatın yürürlüğe girmesinden üç yıl sonra, Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (Extended producer responsibility-EPR) kapsamında üreticilere, kullanım ömrünü tamamlamış araçların toplanması ve işlenmesiyle ilgili maliyetleri karşılama yükümlülüğü getirilmektedir.
- İkinci el araçlar ile kullanım ömrünü tamamlamış araçlar arasında daha net bir ayırım yapılması ve kullanım ömrünü tamamlamış araçların ihracatına yasak getirilmesi talep edilmektedir.

AP ve AB Konseyi'nin taslak Direktife yönelik pozisyonları böylece oluşturulmuş olup, önümüzdeki dönemde kurumlar arası müzakerelere başlanması öngörülmektedir. AP'de kabul edilen metin ekte sunulmakta olup, konuya ilişkin yapılan açıklamaya aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20250905IPR30178/new-eu-rules-on-design-reuse>